

Dienst Uitvoering Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Fusie-effectrapportage (Speciale school voor) basisonderwijs

1 Motieven	
1.1 Wat zijn de redenen en de noodzaak voor de fusie?	Situatie In de kern Borkel en Schaft (onderdeel van de gemeente Valkenswaard) is één school gesitueerd, namelijk basisschool Sint Servatius van het schoolbestuur SKOzoK. Sint Servatius is een kleine school, met op teldatum 1 oktober 2020 50 leerlingen. In de directe omgeving van Sint Servatius (binnen een straal van 5 kilometer) ligt geen andere school. In het najaar van 2020 heeft SKOzoK samen met de gemeente Valkenswaard, de Medezeggenschapsraad (MR) en het dorpsinitiatief Borkel en Schaft onderzoek laten uitvoeren of, en op welke wijze, het onderwijs in de toekomst georganiseerd kan blijven en wat de mogelijke alternatieven zijn. Voor SKOzoK geven de bevindingen uit het rapport onvoldoende grond om het onderwijs te continueren, waarop zij een voorgenomen besluit tot beëindiging van basisschool Sint Servatius ter advies hebben voorgelegd aan de MR. Stichting RBOB De Kempen heeft daarop kenbaar gemaakt de school te willen overnemen door middel van een bestuurlijke overdracht. De overdracht van een school naar een ander bestuur is een vorm van bestuurlijke fusie. De school Sint Servatius wordt al jaren op basis van de gemiddelde schoolgrootte open gehouden. SKOzoK heeft veel kleine scholen. Door de overdracht naar een ander bestuur met minder kleine scholen vergroot dat de mogelijkheid op continuïteit voor Sint Servatius. Reden/noodzaak Met het beëindigen van basisschool Sint Servatius door SKOzoK is er met ingang van schooljaar 2021 – 2022 geen onderwijs in Borkel en Schaft en in de directe omgeving. Stichting RBOB De Kempen hecht aan het voortbestaan van onderwijs in de kleine kernen en ziet het als haar taak het onderwijs op Sint Servatius te gaan verzorgen.
1.2 Wat zijn de alternatieven voor fusie?	De volgende alternatieven zijn er voor Sint Servatius onderzocht: ▪ Zelfstandig voortbestaan van Sint Servatius door SKOzoK. Gezien het lage leerlingenaantal is financiële haalbaarheid en kwalitatief goed onderwijs te ongewis voor zelfstandig voortbestaan van Sint Servatius door SKOzoK. Om deze reden is dit alternatief geen duurzame en toekomstbestendige oplossing; ▪ Fusie Sint Servatius met een andere school binnen hetzelfde bestuur. Het gevolg is dat twee scholen met een eigen brinnummer één school worden, waardoor één brinnummer komt te vervallen. Sint Servatius wordt dan, zolang deze locatie in stand kan worden gehouden, een dislocatie van een andere school. Voor Sint Servatius is het behouden van een eigen brinnummer van essentieel belang om aanspraak te blijven maken op de kleine scholentoeslag. In het proces is ook gekeken naar de fusiecompensatieregeling maar het wegvallen van de kleine scholentoeslag werd onvoldoende gecompenseerd. Het alternatief van fusie met een andere school binnen hetzelfde bestuur biedt geen grondslag voor voldoende bekostiging en zal uiteindelijk resulteren in het verdwijnen van de schoollocatie in Borkel en Schaft. ▪ Nevenvestiging. Het is mogelijk om Sint Servatius om te zetten in een nevenvestiging als onderdeel van een hoofdvestiging. Net zoals bij het vorige alternatief 'fusie Sint Servatius met een andere school binnen hetzelfde bestuur' komt het eigenstandige brinnummer te vervallen en daarmee de kleine scholentoeslag. Vanwege het ontbreken van voldoende bekostiging is het financieel gezien geen houdbare oplossing. ▪ Twee besturen fusie. Een fusie tussen twee schoolbesturen is een lang traject en dat is gelet op de huidige situatie bij Sint Servatius, met dreigende sluiting per schooljaar 2021-2022, geen oplossingsrichting. Daarnaast is het een zodanig ingrijpend traject waarbij ook vraagstukken als opgave van autonomie aan de orde komen. Voor SKOzoK en besturen in de regio rond Borkel en Schaft is dit geen realistisch alternatief. ▪ Coöperatiemodel. Om bij het coöperatiemodel in aanmerking te blijven komen voor bekostiging moet de school zelfstandig bestaansrecht hebben. Sint Servatius moet de stichtingsnorm halen of in elk geval niet onder de opheffingsnorm komen om zelfstandig te blijven. Pas dan kunnen ze meedraaien in een coöperatie. Voor Sint Servatius biedt dit geen oplossingsrichting.
1.3 Zijn deze alternatieven door het bestuur onderzocht?	De alternatieven zijn door het bestuur SKOzoK in samenwerking met de gemeente Valkenswaard, de Medezeggenschapsraad (MR) en het dorpsinitiatief Borkel en Schaft onderzocht.

2 Tijdsbestek	
2.1 Wat is de beoogde fusiedatum?	De beoogde datum van bestuurlijke overdracht is 01-08-2021.
2.2 Welke onderwerpen moeten na de fusiedatum nog geregeld worden?	Na besluit over de bestuurlijke overdracht wordt de inrichting van de organisatie van de overgedragen school verder vormgegeven. Dit betreft onder andere het benoemen van de directie van de school, het opstellen van het schoolplan, het opstellen van het schoolreglement, schoolgids, begroting en formatie. Bij deze stappen wordt de Wet op Medezeggenschap Scholen (WMS) in acht genomen. Waar de WMS dat voorschrijft, worden besluiten en documenten voor advies of instemming voorgelegd aan de MR-en dan wel aan de overgangs-MR.

3 Doelen	
3.1 Wat wil het bestuur bereiken met de fusie?	SKOzoK en Stichting RBOB De Kempen willen met de bestuurlijke overdracht zorgdragen voor continuïteit van toekomstbestendig en kwalitatief goed onderwijsaanbod in de kern Borkel en Schaft. Met de bestuurlijke overdracht blijft het onderwijsaanbod in Borkel en Schaft behouden.
3.2 Wat zijn de gekwantificeerde doelen?	Zie vraag 3.1: het behouden van onderwijs in Borkel en Schaft per schooljaar 2021-2022.

4 Effecten op diversiteit	
4.1 Benoem de gevolgen van de voorgenomen fusie op de variatie van het onderwijsaanbod in de betrokken regio.	Met de bestuurlijke overdracht vervalt de Katholieke signatuur van de school en wordt de school een algemeen bijzondere school. Het aanbod van algemeen bijzonder onderwijs neemt daarmee toe, waardoor er meer variatie van het onderwijsaanbod in de regio ontstaat. Met het continueren van onderwijs in Borkel en Schaft blijft onderwijsaanbod in deze dorpskern behouden.
4.2 Hoe wordt gewaarborgd dat in een bepaalde regio de variatie van het onderwijsaanbod blijft bestaan of groter wordt? Het gaat hier zowel om diversiteit op het niveau van scholen als op het niveau van vestigingen. Bij dat laatste gaat het om de 'interne keuzevrijheid'. Dit is de mogelijkheid om te kiezen uit een gevarieerd onderwijsaanbod binnen een bestuurlijke eenheid.	De bestuurlijke overdracht leidt juist tot een toename van een gevarieerd onderwijsaanbod in Valkenswaard. Er zijn nu twee openbare scholen en na de overdracht drie.

5 Effecten op keuzevrijheid	
5.1 Welke keuze hebben leerlingen en hun ouders uit scholen van een bepaalde richting of pedagogisch-didactische aanpak in het voedingsgebied na de beoogde fusie? In welk opzicht verandert de huidige keuze door de beoogde fusie?	In de kern Borkel en Schaft is na de bestuurlijke overdracht de keuze uit één school, met een algemeen bijzonder karakter. Leerlingen en ouders die zich niet kunnen vinden in het onderwijs op de nieuwe school kunnen binnen de gemeente Valkenswaard of in buurgemeenten (Bergeijk en Cranendonck) kiezen voor een andere school van eventueel een andere denominatie. Belangrijk is te vermelden dat het behouden van de school in de kern Borkel en Schaft een nadrukkelijke wens is van de inwoners en ouders in de dorpskern.
5.2 Wat zijn de effecten op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en scholen in het voedingsgebied? Benoem daarbij zowel de voor- en nadelige gevolgen van de voorgenomen fusie.	Gezien Sint Servatius de enige onderwijsvoorziening in Borkel en Schaft is heeft de bestuurlijke overdracht geen nadelig effect op de bereikbaarheid en de spreiding van het onderwijs. De overdracht leidt juist tot het behoud van onderwijs in Borkel en Schaft waardoor de bereikbaarheid van onderwijs blijft behouden. Indien de bestuurlijke overdracht niet plaats zou vinden dan dienen ouders uit te wijken naar een school elders in de gemeente Valkenswaard of in de buurgemeenten Bergeijk of Cranendonck. Zoals eerder aangegeven is in de directe nabijheid van Borkel en Schaft, binnen een straal van 5 kilometer, geen andere onderwijsvoorziening waardoor leerlingen en ouders verder moeten reizen als Sint Servatius zou worden gesloten.

5.3 Wat zijn de effecten op de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in het voedingsgebied? Benoem daarbij zowel de voor- en nadelige gevolgen van de voorgenomen fusie.	De onderwijskundige diversiteit in de gemeente Valkenswaard neemt toe als gevolg van de bestuurlijke overdracht. Het nieuwe schoolbestuur zal een nieuwe invulling geven aan het onderwijs en daarmee de onderwijskundige diversiteit vergroten. De bestuurlijke diversiteit neemt toe doordat stichting RBOB De Kempen na de bestuurlijke overdracht meer scholen heeft in het zuiden van de gemeente Valkenswaard. Aan de bestuurlijke overdracht zijn geen nadelen verbonden.
5.4 Welke maatregelen worden genomen om eventuele nadelen van de voorgenomen fusie tegen te gaan?	De bestuurlijke overdracht levert geen substantiële nadelen op. Bij het niet doorgaan van de bestuurlijke overdracht treden wel nadelen op, namelijk het verdwijnen van onderwijsaanbod in de kern Borkel en Schaft. Vanuit beide schoolbesturen is aandacht om de overgang/overdracht van leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden. Hierin worden ook de MR en schoolraad (SR) betrokken.

6 Kosten en baten	
6.1 Welke financiële kosten en baten zullen er zijn?	Als gevolg van de bestuurlijke overdracht verliest SKOzoK de bekostiging van het brinnummer van Sint Servatius. SKOzoK valt daarmee terug naar 9 locaties in de gemeente Valkenswaard. De leerlinggebonden bekostiging gaat, voor de leerlingen die meegaan, mee naar de overgedragen school.
6.2 Is de continuïteit voldoende gewaarborgd?	Ja, de bestuurlijke overdracht is gericht op de continuïteit en waarborg van het aanbod van onderwijs in de kern Borkel en Schaft.
6.3 Wat zijn de risico's?	Een risico is dat ouders vanwege onzekerheid in de overgangssituatie kiezen voor een andere school. Door ouders goed te informeren en vroeg in het traject van bestuurlijke overdracht te betrekken wordt dit zo veel mogelijk voorkomen. Daar is in het voortraject ook al veel aandacht voor geweest.
6.4 Welke niet-financiële kosten en baten zal de fusie opleveren?	Kosten - Er worden geen niet-financiële kosten verwacht. Baten - Behoud toekomstbestendig onderwijsaanbod in Borkel en Schaft; - Diversiteit in het onderwijsaanbod.

7 Effecten op personeel, leerlingen en ouders	
7.1 Wat zijn de gevolgen voor de voorzieningen?	Het huidige personeel van SKOzoK heeft een bestuursaanstelling. De afspraak is gemaakt dat het personeel werkgelegenheid behoudt binnen SKOzoK. Indien een personeelslid op Sint Servatius wil werken onder RBOB De Kempen, dan staat voor dit personeelslid een sollicitatieprocedure open. Voor de leerlingen blijft onderwijs in Borkel en Schaft beschikbaar. Het huidige schoolgebouw blijft hiervoor in gebruik. Voor de ouders betekent de bestuurlijke overdracht dat hun kinderen in hun eigen dorp naar school kunnen blijven gaan en niet hoeven te reizen.
7.2 Welke effecten verwacht het bestuur op het schoolklimaat, de betrokkenheid van ouders bij de school en de betrokkenheid van het personeel bij de school?	De betrokkenheid van ouders bij de school is hoog. De verwachting is dat dit in de nieuwe situatie ook zo blijft. Het is een dorpsschool die door inwoners een warm hart wordt toedragen. Met de overgang van SKOzoK naar RBOB De Kempen zal het nieuwe schoolbestuur zich richten op continuïteit en kwaliteit van het onderwijs. Het nieuwe bestuur wil naar een onderwijsconcept dat past bij een kleine school. Dit zal effect hebben op het schoolklimaat. De verwachting is wel dat dit geen negatieve effecten heeft. Het personeel van SKOzoK heeft een bestuursaanstelling en daarmee werkgarantie vanuit SKOzoK. Vanuit die bestuursaanstelling zal het personeel niet verbonden blijven aan Sint Servatius. Indien een personeelslid opteert voor sollicitatie bij RBOB De Kempen, dan kan sprake zijn van continuïteit van betrokkenheid van het huidige personeel. De ouderbetrokkenheid is nu vanuit de MR groot. De verwachting is dat dit in de toekomst ook zo blijft.

7.3 Wat zijn de gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden, het personeelsbeleid en de medezeggenschap?	Voor het personeel zijn met de bestuursaanstelling en werkgelegenheidsgarantie geen effecten te verwachten. De medezeggenschap vanuit Sint Servatius onder bestuur van SKOzoK eindigt. In de nieuwe situatie zal de medezeggenschap opnieuw binnen de kaders van de WMS georganiseerd worden. In de tussenliggende periode is contact met de bestaande MR om de transitie goed te laten verlopen.
7.4 Wat zijn de gevolgen voor betrokkenheid van leerlingen, hun motivatie en hun mogelijkheden voor medezeggenschap?	Voor de leerlingen worden, afgezien van de wijziging van onderwijsconcept voor de huidige leerlingen van Sint Servatius, in principe geen wijzigingen voorzien.
7.5 Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van ouders?	De betrokkenheid van ouders is hoog voor het behouden van onderwijs in de kern Borkel en Schaft. Om deze reden zijn er geen nadelige gevolgen voor de betrokkenheid van ouders.

8 Communicatie en evaluatie	
8.1 Op welke manieren en via welke kanalen worden de belanghebbenden betrokken bij het fusieproces?	Stakeholders in het proces zijn: kinderen / ouders, teams, MR-en, gemeente Valkenswaard, andere schoolbesturen in de gemeente en kinderopvangorganisaties. Deze partijen zijn voortdurend betrokken en geïnformeerd. Dit betreft de volgende acties: ▪ Ouders zijn in het schooljaar 2019/2020 en in het schooljaar 2020/2021 op meerdere momenten geïnformeerd over de beoogde overname door stichting RBOB De Kempen. Deze communicatie is tijdig begonnen vanaf mei 2020. ▪ De kern Borkel en Schaft kent een actief dorpsinitiatief dat ook een prominente rol speelt in de communicatie naar inwoners van het dorp. ▪ De MR wordt op de hoogte gehouden, gevraagd besluiten te nemen die onder haar verantwoordelijkheid vallen vanuit de WMS. Ze wordt daarbij uitvoerig van informatie voorzien vanuit SKOzoK.
8.2 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd of de doelen van de fusie zijn bereikt?	De evaluatie vindt de eerste vijf jaar na bestuurlijke overdracht jaarlijks plaats met de betrokken organisaties (MR, gemeente en RBOB De Kempen). De vorm is een open en uitgebreide evaluatie.
8.3 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd wat de effecten (vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid) zijn?	Dit zal onderwerp zijn bij de onder 8.2 genoemde evaluatie. Een belangrijk onderwerp is continuïteit van onderwijs met behoud van kwaliteit.
9 Advies burgemeester en wethouders	
9.1 Wat is het advies van het college van B en W over de fusie?	De FER wordt voor advies voorgelegd aan het college van B & W.

Bijlagen (separate documenten):

- Advies van college van B & W gemeente Valkenswaard
- Verklaring van de MR van Sint Servatius